

ENDOCRINOLOGIA ÎN ROMÂNIA – stare actuală și perspective

Interviu cu **Conf. dr. Adina Mariana GHEMIGIAN**, Primvicepreședinte al Asociației de Endocrinologie Clinică din România

Experiență managerială

- Manager al Institutului Național de Endocrinologie „C.I. Parhon”: conducerea și coordonarea întregii activități administrative, medicale și de cercetare a Institutului
- Director medical al Institutului Național de Endocrinologie „C.I. Parhon”: conducerea și coordonarea activității medicale
- Director cercetare-dezvoltare al Institutului Național de Endocrinologie „C.I. Parhon”: conducerea și coordonarea activității de cercetare.

Educație și formare

1994, medic primar endocrinolog

1999, doctor în medicină, endocrinologie. Titlul tezei de doctorat: „Considerații etiopatogenice, fiziopatologice și terapeutice în sindromul ovarului polichistic“

Program de studii aprofundate:

1. Atestat de densitometrie clinică, diagnosticul și managementul osteoporozei, 2010, 2015.
2. Master în managementul sănătății publice și al serviciilor de sănătate, organizat de catedra de sănătate publică și management a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” București, în anul 2007
3. Supraspecializare în patologie osoasă endocrinometabolică, 2005
4. Competență în ecografie endocrină, 2004
5. Cursul postuniversitar de management sanitar organizat de Academia de Studii Economice București, cu durata de 1 an

2015-prezent, Conferențiar universitar la disciplina Nutriție, Dietetică și Endocrinologie, Facultatea de Moașe și Asistență Medicală a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” București.

Apartenența la comisii, societăți medicale și științifice

- Comisia CNAS de tratament medicamentos al acromegaliei și tumorilor neuroendocrine: președinte al Comisiei între 2010 și 2012, membru al Comisiei (2012-martie 2017)
- Comisia de Endocrinologie a Ministerului Sănătății, membru (2012-2016)

- Consiliul general al Colegiului Medicilor București, membru (2015-2019)
- membru al Societății Române de Endocrinologie din 1986
- membru al Asociației de Endocrinologie Clinică din România, din 2004
- membru al Societății Române de Ginecologie endocrinologică din 2013
- membru al Societății Române de Cronobiologie din 2013
- membru al Societății Europene de Endocrinologie (ESE) din 2006
- membru al AACE (American Association of Clinical Endocrinologists) din 2005
- membru al NOF (National Osteoporosis Foundation) din 2013

Reporter: *Stimată Doamnă Conferențiar, sunteți un renumit medic endocrinolog cu realizări de prestigiu în domeniu, iar actualmente dețineți funcția de primvicepreședinte în cadrul echipei de conducere a Asociației de Endocrinologie Clinică din România (AECR).*

- Vă rugăm să descrieți pe scurt rolul acestei asociații în ansamblul sectorului sanitar din România (scop, obiective, misiune).

Adina Mariana GHEMIGIAN: AECR reprezintă una dintre cele patru societăți care activează în domeniul endocrinologiei și al specialităților conexe în România, cu o istorie de peste 15 ani. A fost înființată sub egida Domnului Profesor Doctor Constantin Dumitrache, una dintre cele mai importante personalități în domeniul medical românesc din ultimii 20 de ani, în speță în domeniul endocrinologiei. Dumnealui este în prezent Președintele de Onoare al AECR. Asociația își propune să continue tradiția școlii românești de endocrinologie privind promovarea aspectelor clinice în domeniul vast și captivant al endocrinologiei, punând accent pe aspecte specifice țării noastre, dar și pe ralierea la standardele internaționale. Tot în spiritul AECR, promovăm colegialitatea și menținerea unui sistem de networking între colegii din diverse orașe românești, atât pentru colaborarea privind soluționarea unor cazuri medicale complexe, cât și în ceea ce privește menținerea unui sistem de promovare a informației medicale de specialitate cu ocazia evenimentelor științifice organizate.

- Care sunt principalele domenii de activitate ale acestei societăți?

AMG: Domeniul de activitate al AECR, așa cum rezultă și din denumire, este endocrinologia, precum și

specialitățile cu ai căror profesioniști endocrinologii colaborează adesea în practica de zi cu zi: chirurgie endocrină, imagistică, anatomo-patologie, medicină nucleară, neurochirurgie, ORL, cardiologie, oftalmologie, ginecologie, oncologie, medicină de laborator etc.

O verigă importantă în managementul pacientului cu boli endocrine este medicul de familie, atât pentru orientarea în diagnostic, cât și pentru monitorizarea bolii. Este și motivul pentru care Institutul, în parteneriat cu Asociația Part-NET, a implementat, în perioada decembrie 2017 - iunie 2021, un proiect POCU pe care l-am coordonat în calitate de manager de proiect, în cadrul căruia au fost instruiți 285 de medici, majoritar medici de familie, și 670 de asistenți medicali din întreaga țară.

R: *De-a lungul timpului, v-ați implicat constant în conducerea acestei societăți.*

- Ați fost, de asemenea, la conducerea unor unități sanitare de referință în domeniul endocrinologiei (în calitate de manager al Institutului Național de Endocrinologie „C.I. Parhon”) și aveți o pregătire profesională, expertiză și experiență de învidiat, atât în domeniul specific, cât și al managementului sanitar.

- Care considerați că ar putea fi considerate puncte de reper/de referință în dezvoltarea domeniului endocrinologiei în România? Care este locul Institutului Parhon în acest tablou?

AMG: Institutul Național de Endocrinologie „C. I. Parhon” reprezintă singurul centru terțiar complet dedicat patologiei endocrinologice din România și printre puținele cu acest tip de profil din sud-estul Europei. Institutul a fost și este un punct de reper în peisajul medical românesc. În prezent, continuă asigurarea asistenței medicale de specialitate, fiind o unitate dotată cu paturi și ambulator. Este unic în țară prin secția de endocrino-pediatrie, secția de chirurgie endocrină și compartimentul de terapie izotopică, unde sunt tratați cu iod radioactiv pacienții cu cancer tiroidian diferențiat operați și cei cu hipertiroidie. Aparatura și echipamentele medicale de înaltă performanță asigură calitatea înaltă a actului medical.

Activitatea de asistență medicală se îmbină armonios cu cea de învățământ prin activitatea cadrelor didactice susținută și la standarde europene de instruire a studenților, rezidenților și asistenților medicali în domeniul endocrinologiei.

Nu în ultimul rând, la fel de importantă este activitatea de cercetare finanțată din fonduri europene.

Privind perioada ultimilor doi ani, se poate afirma că adaptarea pandemică a fost la înălțime, asigurând continuarea asistenței de specialitate și în aceste condiții epidemiologice. Echipa actuală de management a Institutului a organizat o secție dedicată pacienților COVID-19 pozitivi și un centru de vaccinare.

- *Cum ați aprecia organizarea și funcționarea actuală a unităților în care se adordă servicii medicale pentru pacienții cu afecțiuni endocrine?*

AMG: La nivel național, există condiții diferite pentru acordarea asistenței medicale în domeniul endocrinologiei, de la unități cu paturi, în speță în spitale multidisciplinare, până la cabinete de ambulator, în unități medicale de stat, respectiv în sectorul privat. Distribuția acestora diferă cu zona geografică, în orașele centre universitare existând o mai mare densitate de endocrinologi, cum era de așteptat. În esență, practica endocrină necesită prin excelență investigații de laborator și investigații imagistice (ecografie, CT, RMN, DXA etc.).

- Ce puncte slabe și care ar fi punctele tari ale domeniului endocrinologie din România?

AMG: Punct slab: promovarea la nivel internațional. Punct tare: continuarea unei tradiții. Institutul nostru este primul institut de endocrinologie din lume, înființat de Prof. C. I. Parhon în 1946, care a fost și autorul primului tratat de endocrinologie din lume alături de Dr. M. Goldstein. Prima catedră de endocrinologie din lume a fost înființată în 1933 tot de Prof. C. I. Parhon.

- Cum poate sprijini cadrul profesional asigurat de asociația dumneavoastră dezvoltarea acestui domeniu?

Prin accesul la informare, prin promovarea evenimentelor științifice și prin cultivarea unui sistem de networking între colegii endocrinologi și specialitățile conexe.

R: *Doamnă Doctor, aveți o vastă experiență profesională, în calitate de medic, în cadrul unității sanitare în care vă desfășurați activitatea, iar endocrinologia este specialitatea care v-a adus multe satisfacții.*

- În ce mod s-a schimbat acordarea de îngrijiri pentru pacientul cu afecțiuni endocrine, în ultimele decenii?

AMG: Schimbarea face parte din noi, așadar este parte din practica medicală și evoluția ei ascendentă spre alinierea la standardele internaționale. Unele aspecte s-au modificat treptat odată cu schimbările din întreaga societate românească, altele forțat de circumstanțe precum pandemia COVID-19. În ultimii doi ani, s-a dezvoltat telemedicina ca alternativă pentru asigurarea asistenței medicale de specialitate în condițiile epidemiologice ce au impus distanțarea și izolarea.

- În ce măsură au apărut schimbări în modelele de boală, în diagnosticarea și abordarea terapeutică a pacientului cu afecțiuni endocrine?

AMG: Promovarea ghidurilor internaționale s-a reflectat atât la nivel național, cât și la nivelul institutului nostru prin protocoalele de diagnostic și tratament implementate. Bolile endocrine nu s-au schimbat, dar severitatea pacienților care ni se adresează a crescut semnificativ în ultimii doi ani.

- În ce măsură realizările dobândite sunt aplicate/aplicabile și în context românesc? În acest domeniu specific, este pacientul român tratat la fel ca pacienții din alte țări?

AMG: Majoritatea patologiilor endocrine sunt acoperite la nivel național. Colaborările internaționale pentru cazuri specifice reprezintă o practică des întâlnită în societatea modernă.

R: Urmând tradiția ultimilor ani, una dintre cele mai recente activități ale societății este organizarea, în cadrul celui de-al XV-lea Congres al AECR 2021, a „Simpozionului AECR – Experiența pandemică“.

- Care este amploarea acestui eveniment și cum vedeți încadrarea sa în actualul context pandemic?

AMG: Până în prezent AECR a organizat 14 congrese în maniera tradițională, prepandemică. La sfârșitul acestui an, am lansat un site cu activitate permanentă, aecr.ro, care își propune să fie o interfață de promovare a evenimentelor/manifestărilor științifice, dar și un centru de resurse educaționale pentru colegii endocrinologi și de alte specialități. AECR este avizată de către CMR să organizeze evenimente creditate EMC.

- Ce subiecte au fost abordate și care ar fi concluziile desprinse după prezentarea lucrărilor?

AMG: Al XV-lea Congres AECR este un eveniment exclusiv online și, la vremuri noi, abordări noi: acest congres are în componență trei simpozioane online cu date diferite pentru a asigura participarea a cât mai multor medici pentru care întreruperea activității profesionale 2-3 zile consecutive ar fi greu de realizat. Unul dintre obiectivele noastre este participarea activă a colegilor, cu întrebări și discuții la sfârșitul fiecărei prezentări. Acest prim „Simpozion pandemic” a avut loc în luna decembrie și a adus în prim-plan subiecte de interes major în domeniul practicii medicale din ultimii 2 ani, respectiv aspecte ale patologiei endocrine în relație cu coronavirusul, cazuri

medicale severe soluționate în perioadele de restricții, date noi privind shift-ul spre tipuri de patologii legate de întârzierea prezentării la medic, de discontinuitatea anumitor tratamente sau de expunerea la infecție sau la stresul cronic. Astfel, au apărut noi entități medicale în contextul infecției SARS-CoV-2 precum tiroidita subacută, carcinomul tiroidian nediferențiat cu incidență crescută etc.

- Care este opinia dumneavoastră cu privire la influența pe care pandemia actuală o are și o poate avea asupra pacienților cu afecțiuni endocrine?

AMG: Interferențele sunt multiple, menționez câteva: stresul cronic este un trigger recunoscut al bolilor tiroidiene autoimune, inclusiv un factor agravant al acestora; limitarea activității fizice poate duce nu numai la exces ponderal și complicații cardiovasculare și metabolice ale acestora, dar și la scăderea masei osoase cu efecte asupra sănătății scheletale. Patologia endocrină nu reprezintă o contraindicație pentru vaccinare împotriva COVID-19, fiind indicată la patologiile cu risc crescut precum sindromul Cushing, insuficiența corticosuprarenală primară și secundară.

Nu trebuie neglijat însă efectul stresului cronic asupra sănătății mentale, atât a pacienților, cât și a cadrelor medicale, cu creșterea incidenței sentimentului de epuizare fizică și psihică, a depersonalizării, alături de scăderea sentimentului de împlinire personală și, nu în ultimul rând, scăderea performanțelor cognitive.

R: Ați dori să adăugați altceva, poate un răspuns la o întrebare neadresată în acest interviu?

AMG: Mult succes și gânduri bune tuturor colegilor!

Vă mulțumim pentru amabilitatea de a răspunde întrebărilor noastre!